

Dokázali byste zvládnout učivo pro 6. ročník základní školy?

jazyk?

14 Co označuje staročeské sloveso **netiti**?

- a) zapalovat
- b) šít
- c) odmítat

15 Rampouch neboli nářečně střechyl či combolec, označuje do špičky zmrzlou odkapávající vodu, v zimě třeba na střechách domů. Slovo rampouch má ale ještě jeden původní význam...

- a) prasklina ve střeše
- b) nádoba na med
- c) výklenek ve zdi

16 „Kalamajka mik, mik, oženil se kominík, vzal si ženu Elišku, v roztrhaném kožíšku...“ Jednoduchou dětskou písničku se dodnes učí děti v mateřských školách. Co slovo kalamajka označuje?

- a) tanec
- b) hudební nástroj
- c) typ kazajky

17 Proč se říká „panenko skákavá“?

- a) šlo o označení obrazu Panny Marie Pomocné v obci Skoky na Karlovarsku, který prý měl zázračnou léčivou sílu
- b) znamenalo to, že mla-

dé ženy jsou plné elánu a energie
c) souviselo to s vesnickými tancovačkami

18 Bud' zticha! Zavři hubu! Jak se to řeklo ve staročestíně?

- a) Prdni v roh!
- b) Stul kabelku!
- c) Ně hav!

19 Slovo „fešák“ se v české slovní zásobě vyskytuje jen zhruba 150 let. Co původně znamenalo?

- a) kastrovaný pes („vyfešákováná“ neboli vykastrována fena je totiž mohutnější a klidnější)
- b) souvisí se slovem fašank čili masopust, obecně karneval. A na ten prostě chodí lidé nastrojení, vyfešákování
- c) souvisí s německým slovem „Fest“, tedy slavnost, svátek

20 Od konce 10. století, kdy se čeština začala vyvíjet jako samostatný jazyk z praslovanštiny, jsme cizích slov nasáli tisíce. A to z celého světa. Která z následujících skupin slov začínajících písmenem „š“ pochází původně z němčiny?

- a) šachta, šelma, šperk, šroub, šunka, švagr, štafle
- b) škatule, šnek, šňůra, šermovat, šikovní, švindlovat, šuplík
- c) šilhat, šlechta, šňupat, špejle, špek, špendlík, špička, šutr

21 Slova **bačkory, husar, čardáš, vyžle, kočár, bunda, palcát, šavle** či **paprika** jsme převzali...

- a) ze srbochorvatštiny
- b) z maďarštiny
- c) z ruštiny

22 I čeština ale svět obohatila. A nejde jen o slovo **robot** (vymyšlené Josefem Čapkem a poprvé použité v románu *R.U.R.* Karla Čapka). I další původně české slovo (či slova) je

(či jsou) dnes součástí velké části světových jazyků. A to...

- a) pistole (ze slova píšťala, což byla husitská palná zbraň)
- 2) polka (tanec)
- 3) mariáš (karetní hra)

23 Jak vzniklo slovo **brambory**?

- a) má původ v německém „bran“ (otruby) ve smyslu potrava pro chudé
- b) do Evropy sice doputovaly z Ameriky, ale v českých zemích byly známé jako „plodina z Branibor“
- c) na rozdíl od ostatních plodin je bylo možné ze země vyorat bránami

24 Co původně znamenalo úsloví „Jdi do háje!“?

- a) slovo háj znamenalo hřbitov. Pokud tedy někdo někomu tehdy posílal do háje, zna-

menalo to, že mu přál smrt
b) znamenalo to „jdi si odpočinout do háje zeleného“, protože je tam klid a zelená barva uklidňuje
c) původně šlo o slovo „hájemství“, tedy panské území. Znamenalo to „jdi se poradit s pány“

25 Z čeho vzniklo úsloví „kout pikle“, tedy vymýšlet v zákulisí nekalou věc?

- a) pikl znamenalo „kouzlo“
- b) pikl vzniklo ze slova pykat, tedy „být potrestán za své činy“ – prostě kdo kuje pikle, bude pykat
- c) pikl (německy „Pickel“) byla ve středověku malá bodná zbraň – šla snadno ukrýt a pak někomu nepozorovaně vrazit do zad. Dala základ i slovu „spiknutí“ -mzw-

Správné odpovědi: 1b, 2a, 3c, 4a, 5a, 6c, 7c, 8a, 9c, 10c, 11b, 12b, 13b, 14a, 15c, 16a, 17a, 18bc, 19a, 20abc, 21b, 22ab, 23b, 24a, 25c

INZERCE

VÝHRY, KTERÉ VÁS POSADÍ NA ZADEK

LOS, KTERÝ MŮŽE NOSIT AŽ 100 000 Kč MĚSÍČNĚ CELÝCH 5 LET

MEGA RENTIER
SUPER RENTIER
RENTIER

SAZKA LOSY

SAZKA GROUP

Musíte si je koupit pouze u nás! U nás můžete vyhrát až 100 000 Kč měsíčně celých 5 let!